

Čj.: USTR 1-2/2017

Praha, 20. února 2017

Počet listů: 6

Zápis z 2. jednání Rady Ústavu pro studium totalitních režimů

Datum a místo zasedání: 16. 2. 2017, 15.00 hod., ÚSTR

Rada Ústavu: Zdeněk Bárta, Emilie Benešová, Jan Bureš, Lukáš Jelínek, Michal Uhl

Ústav pro studium totalitních režimů: Zdeněk Hazdra, Ondřej Matějka (část), Pavel Ryjáček (část)

Archiv bezpečnostních složek: Světlana Ptáčnicková

Omluveni: Eduard Stehlík, Michael Pelíšek, Jakub Stránský

Zápis vyhotovila: Jana Lišková

Program jednání:

- 1. Schválení programu**
- 2. Verifikace zápis z 1. jednání**
- 3. Kontrola úkolů**
- 4. Informace o činnosti**
- 5. Návrh Výroční zprávy za rok 2016**
- 6. Různé**

Z. Hazdra omluvil nepřítomnost M. Pelíška a J. Stránského z důvodu zajišťování administrativních úkonů souvisejících s přípravou rekonstrukce a O. Matějku z důvodu pracovní schůzky, která se neočekávaně prodloužila. J. Stránský a O. Matějka dorazí v průběhu jednání.

Místopředseda Rady Ústavu L. Jelínek zahájil v 15.08 hod. 2. jednání Rady ÚSTR v roce 2017 a připomněl, že v nedávné době zesnula členka Rady ÚSTR N. Kavalírová. Vyzval proto přítomné k uctění její památky minutou ticha.

/Členové Rady ÚSTR, vedení ÚSTR a ABS i přítomná veřejnost povstali a minutou ticha uctili památku paní MUDr. Naděždy Kavalírové/

L. Jelínek poděkoval kolegům z Rady ÚSTR i vedení ÚSTR a ABS, že se zúčastnili pietního aktu rozloučení s N. Kavalírovou. Následně se zeptal, zda byl předsedovi Senátu PČR, resp. prezidentovi ČR, zaslán dopis s prosbou o nominaci sedmé/ho člena/členky Rady ÚSTR.

/O. Matějka se v 15.10 hod. dostavil na jednání/

Z. Hazdra sdělil, že chtěl postup nejprve projednat s Radou ÚSTR, neboť ze zákona č. 181/2007 Sb. nevyplývá, že by iniciativa v této věci měla vzejít ze strany ÚSTR. Je na prezidentovi ČR, aby nominoval kandidáty, ze kterých Senát jednoho zvolí.

E. Benešová požádala ředitele ÚSTR, aby připravil dopis předsedovi Senátu PČR, který bude zaslán na vědomí rovněž Kanceláři prezidenta republiky.

Ad 1) Schválení programu

L. Jelínek přečetl navržený program jednání.

Z. Hazdra požádal o zařazení neveřejné části v rámci bodu 6 – Různé.

Dříve než dal L. Jelínek hlasovat o navržené změně programu, omluvil nepřítomnost E. Stehlíka, který byl ze služebních důvodů na poslední chvíli vyslán mimo hlavní město.

Usnesení: Program byl schválen v navrženém znění s tím, že v rámci bodu 6 – Různé bude zařazena neveřejná část jednání.

Hlasování: 5 pro (jednomyslně)

Ad 2) Verifikace zápisu z 1. jednání

L. Jelínek vyzval členy Rady Ústavu k vyjádření připomínek k zápisu z 1. jednání. Připomínky nebyly vzneseny.

E. Benešová požádala L. Jelínka, aby schválenou verzi zápisu podepsal on, neboť se minulého jednání nezúčastnila.

Usnesení: Rada Ústavu schvaluje zápis z 1. jednání Rady ÚSTR v roce 2017 v předloženém znění.

Hlasování: 5 pro (jednomyslně)

Ad 3) Kontrola úkolů

Radě Ústavu byl předložen přehled zadaných úkolů a jejich plnění:

- **Předložit rozpracované první tři body z navržené struktury Mediální strategie, ve kterých bude popsáno šest klíčových podoblastí dle návrhu M. Uhla**

L. Jelínek připomněl, že Mediální strategii, resp. její první část, obdrželi členové Rady s předstihem v emailech a následně rovněž v podkladech k tomuto jednání.

Z. Hazdra požádal, aby se projednávání tohoto bodu mohl zúčastnit i P. Ryjáček.

/P. Ryjáček byl přizván k jednání/

Z. Hazdra dále vysvětlil, že předložený dokument vychází z pokladu, který byl Radě Ústavu předložen na podzim. Dokument podrobněji analyzuje situaci v předchozích letech – pozitivní na současném stavu je, že většina stávajících výstupů je již apolitická. Předložená část strategie obsahuje prioritní akcenty, jako je spolupráce s veřejnoprávními médii. Ta i v současnosti probíhá dobře – zaměstnanci ÚSTR jsou často zváni do televizních debat, o akcích se daří veřejnost uspokojivě informovat. Spolupráce s médii je pestřejší. Neopomínají se ani sociální média – ÚSTR vlastní několik profilů na facebooku. Zejména ústřední profil má největší nárůst příznivců. Prioritní projekty ÚSTR, jejichž výstupy jsou zaměřeny primárně na veřejnost, mají vlastní tiskové konference. Dokument rovněž deklaruje, že dlouhodobá vize mediální strategie ÚSTR směřuje k postavení Ústavu jakožto moderátora veřejné diskuze o nedávné minulosti.

L. Jelínek doporučil oddělit analytickou část od jednotlivých kroků a příkladů. Upozornil dále, že jak v rámci tématu Charty 77, tak v případě kauzy kolem jmenování K. Srpa do Etické komise ČR jsou ke komentářům často vyzíváni laici a občanská sdružení, byl by proto rád, kdyby se podařilo rozvinout podporu zaměstnancům, aby získali či rozvinuli schopnost komunikace s médii.

J. Bureš zpracování první části Mediální strategie pochválil. V rámci diskuze však upozornil, že je nutno respektovat svobodu rozhodování médií, která si mohou zvat, koho chtějí, rovněž výstupy odborníků jiných historických ústavů by rozhodně nepovažoval za konkurenci. Přesto by ÚSTR měl mít dle jeho názoru ofenzivní politiku – nabízet odborníky, kteří budou mít na webu přehledné medailonky s tím, čemu se věnují. Podobný seznam zaměstnanců a témat se dá rovněž médiím rozeslat.

M. Uhl navrhl, aby členové Rady ÚSTR zaslali své připomínky k předloženému textu. Ty budou vypořádány na pracovní schůzce, neboť formát běžného jednání mu k tomu nepřijde vhodný. Celkově ale předložený dokument pochválil a otázal se, zda jeho příprava vedení pomohla vyjasnit si a sjednotit popisovanou agendu.

O. Matějka reagoval sdělením, že ofenzivní přístup je řešen v obecné rovině – na webu medailonky badatelů k dispozici jsou. O. Matějka se spolu s P. Ryjáčkem rovněž snaží rozšířit počet zaměstnanců, kteří jsou ochotni v médiích vystupovat, aby tak byla prosazena názorová vícehlasnost. Pro Českou televizi byl například připraven seznam, který nabízí celou paletu témat se jmény zaměstnanců, kteří se tomu kterému věnují. Dále vysvětlil, že v kauze K. Srpa se ÚSTR záměrně snažil o zdrženlivost, neboť Ústav je součástí správního řízení, kterého se kauza dotýká. Dle jeho soudu by Ústav měl v podobné diskusi garantovat expertní stanovisko, nikoliv v ní aktivně vystupovat.

Z. Bárta pochválil předložený text a vyjádřil souhlas se zdrženlivým postojem v kauze K. Srpa. Pokud je cílem současné Rady ÚSTR, aby Ústav byl apolitickou institucí, je dle jeho soudu zdrženlivý postup lepší i za cenu, že mediálních výstupů bude méně.

M. Uhl pochválil, jak ÚSTR v kauze působil, neboť i dle jeho soudu by měl Ústav do diskuzí vstupovat jako zdroj relevantních informací, nikoliv jako součást konfliktu. Stran další práce na Mediální strategii požádal členy Rady ÚSTR, aby zaslali své připomínky do konce února, následně určí termín pracovní schůzky, kam pozve i P. Ryjáčka.

Usnesení: Rada Ústavu zašle připomínky k první části Mediální strategie M. Uhlovi, P. Ryjáčkovi a Z. Hazdrovi do 28. 2. 2017.

Hlasování: 5 pro (jednomyslně)

➤ **Předložit Radě ÚSTR na každém jednání informace o průběhu příprav stěhování a rekonstrukce budovy ÚSTR**

Z. Hazdra informoval Radu ÚSTR, že stěhování je již v plném proudu. Byly vysoutěženy dva skladové prostory na Nákladovém nádraží Žižkov, kam se přesune mobiliář. Prostory pro zaměstnance jsou rovněž připraveny. I stěhovací firma již byla vybrána. Stěhování proběhne od příštího týdne ve třech fázích a mělo by být dokončeno do poloviny března. Podařilo se zajistit i částečné zachování provozu knihovny – 2/3 fondu budou uloženy do depotu AV ČR a v omezeném režimu nadále přístupné. Knihovna se stěhuje již 22. 2. 2017.

M. Uhl se otázel, kdy se budou stěhovat které odbory.

O. Matějka vysvětlil, že nejprve se budou stěhovat historici, následně administrativní zázemí a nakonec IT. Vybavení budovy je již většinou označeno místem určení, kam se co přestěhuje, zaměstnanci rovněž vědí, kdo kam půjde.

L. Jelínek poděkoval L. Vrzalové, že zajistila přístupnost knihovního fondu a požádal, aby tato informace byla k dispozici i na webových stránkách. Následně se otázel, zda už je známo, jak bude probíhat rekonstrukce.

Z. Hazdra vysvětlil, že dnešní den projednává M. Pelíšek s právními zástupci výsledky kvalifikační výzvy, poté proběhne druhé kolo.

M. Uhl se podivil, že se ÚSTR už stěhuje, když ještě není vybrán dodavatel stavby.

O. Matějka upozornil, že proces stěhování je náročný a nedá se provést improvizovaně. Rekonstrukci je nutno zahájit co nejdříve, neboť je vázána na rozpočet. Je tedy nutno počítat s obdobím, kdy instituce již bude přestěhována, ale stavba ještě nezačne. Tento postup je podle O. Matějky nejhospodárnější.

M. Uhl protestoval, že je Rada ÚSTR o takovém postupu informována až ex post.

Z. Hazdra se proti tomu důrazně ohradil, neboť Rada ÚSTR byla o přípravě stěhování a rekonstrukce průběžně informována již od léta 2016. Na podzim byl členům Rady Ústavu předložen podrobný harmonogram, z něhož byl zmíněný postup jasně patrný. Podklad byl podroben rozsáhlé diskuzi na listopadovém jednání.

Ad 4) Informace o činnosti

O. Matějka představil nejdůležitější výstupy čtvrtého čtvrtletí roku 2016. Z publikací vyzdvihl především vydání dějepisného sešitu *Toufar*, kterým se Odd. vzdělávání pokusilo vstoupit na půdu komiksu. Tento vzdělávací materiál se bude šířit především mezi učiteli a prostřednictvím časopisů. Dále byl vydán sborník *Církev za totality* z konference ke 100. jubileu opata Heřmana Tyla, který byl rozprodán během dvou týdnů, což dokládá velký zájem o danou problematiku. Dále vyšel sborník *Reflexe undergroundu*, který je důležitým příspěvkem k tématu, jemuž se ÚSTR velmi podrobně věnuje. Z akcí připomněl O. Matějka především konferenci v Jáchymově, kterou ÚSTR uspořádal ve spolupráci s Collegiem Carolinem, Karlovarským muzeem a NYU v Praze u příležitosti pětiset let od založení Jáchymova. Velký ohlas měl i workshop o československé justici. Tuto problematiku se ÚSTR snaží zmapovat především ve spolupráci s PF UK a Národním archivem. Velkou mezinárodní účast zaznamenala i konference *Party, Security Services, and Government Archives in International Perspective: Perceptions of Society at the Top in East Central Europe, 1945–1981*, která byla uspořádána rovněž ve spolupráci s NYU. Závěrem shrnul, že 4. čtvrtletí proběhlo ve znamení růstu výkonu, který dosahuje kvality konkurenceschopné v mezinárodním srovnání.

L. Jelínek poděkoval za zajímavé publikace a vyjádřil přání, aby se více akcí konalo i mimo půdu ÚSTR a Prahy. Následně se otázel, jakým způsobem si ÚSTR vybírá stážisty.

O. Matějka vysvětlil, že zájemci o stáž se na ÚSTR hlásí sami. Přijetí žadatele je ovlivněno především tematickým zájmem, z kterého vyplyne možnost zapojit se do některého z existujících projektů. Spolupráce je dohodnuta s Masarykovou univerzitou, stážisté se ale hlásí i zvenčí. Stážisty má na starosti převážně A. Hradilek, z větší části se jedná o studenty.

J. Bureš doporučil vyvést výtah z předloženého soupisu nejrozličnějších aktivit viditelně na webových stránkách. Zejména poukázal na to, že menší akce nejsou na webu dobře prezentované. Dále se otázal, jakým způsobem jsou zajištěny prostory pro konání akcí během rekonstrukce.

Z. Hazdra připomněl, že přímo v podnatých prostorách má ÚSTR k dispozici dvě zasedačky, které budou využívány především pro akce Odd. vzdělávání. Rovněž je dohodnuta spolupráce s Knihovnou Poslanecké sněmovny.

O. Matějka doplnil, že se počítá i s využitím prostor v Knihovně Václava Havla, v Senátu PČR a podobně. Stran lepšího zviditelnění menších akcí upozornil, že předložený soupis je na webové stránky umístěván. Informace o všech akcích jsou k dispozici v sekci Aktuality. V případě, že by členové Rady ÚSTR navrhovali i jiný postup, rád by o něm vedl diskusi separátně.

L. Jelínek se otázal na postup v řešení agendy podle zákona č. 262/2011 Sb.

S. Ptáčnicková sdělila, že v průběhu správního řízení není v současnosti žádný zádrhel. Upozornila však, že ABS zaevidoval od počátku roku více nových žádostí z Ministerstva obrany než za celý loňský rok – většinou se jedná o žadatele z řad KPV. O ukončování agendy proto nebude možno v dohledné době uvažovat.

Ad 5) Návrh Výroční zprávy za rok 2016

Z. Hazdra vysvětlil, že předložený návrh Výroční zprávy kopíruje co do struktury jednotlivé přehledy o činnosti z uplynulého roku. Dále obsahuje úvodní kapitoly o činnosti Rady ÚSTR, Vědecké rady, personálním zabezpečení, text o agendě v rámci zákona č. 106/1999 Sb. apod. Z Výroční zprávy je dle jeho soudu patrné, že nastavené trendy se daří naplňovat – narostl počet badatelů na 65 i počet akcí. Díky kontrolním mechanismům lze dbát i na zvyšování kvality, nejen kvantitativně výstupů. Vyzdvihl rovněž spolupráci s mezinárodními partnery, a to například formou výstav, které se v zahraničí daří propagovat. Závěrem shrnul, že ÚSTR je již etablovanou institucí doma i v zahraničí, v nastoupeném trendu je však nutno pokračovat. Upozornil dále, že předložený návrh Výroční zprávy je pouze pracovní verzí, a požádal o připomínky.

L. Jelínek ocenil jak nárůst aktivit, tak jejich kvality. Pochválil, že struktura je shodná s loňskou Výroční zprávou, která byla velmi přehledná. Připomněl rovněž, že někteří členové Rady ÚSTR již své připomínky zaslali, a to včetně alternativních formulací, za jejichž zapracování se přimlouval. Rovněž navrhl, aby konceptuální dokumenty byly ve zprávě buď co nejvíce popsány či přímo přiloženy jako příloha, neboť se jedná o dokumenty, kterým se dostává co nejvíce pozornosti.

E. Benešová upozornila, že v úvodní kapitole chybí číselné údaje o knihovně a e-badatelně. U přehledu projektů požádala o zvýraznění těch, které jsou nové – například seřazením projektů podle roku zahájení. Rovněž požádala o sjednocení citací a „vyprávěcí osoby“ u projektů. V souhrnu však strukturu zprávy pochválila, navrhla však, aby informace o grantech byla součástí těla zprávy, nikoliv pouze přílohy.

L. Jelínek s připomínkami E. Benešové souhlasil, neboť Výroční zpráva má být pochlubením se navenek, o kolik instituce pokročila dál.

O. Matějka požádal, aby bylo možné před březnovým jednáním Rady uskutečnit ještě jedno připomínkové jednání, neboť je nutné Výroční zprávu do konce března zaslat Senátu PČR.

Rada ÚSTR z tohoto důvodu požádala o zaslání 2. verze výroční zprávy se zapracovanými připomínkami do 6. 3. 2017 k druhému připomínkování.

E. Benešová požádala, aby na březnové jednání Rady ÚSTR byla již předložena finální Výroční zpráva po jazykových korekturách, která bude po schválení předána již jen grafikovi k finální úpravě a zlomu.

Ad 6) Různé

➤ Žádost dle zákona č. 106/1999 Sb., č. j. USTR 14/2017

L. Jelínek připomněl, že Rada Ústavu obdržela na vědomí jednu žádost dle zákona č. 106/1999 Sb. žadatele J. Š. Žádost byla vyřízena vstřícně a žadatel obdržel rovněž publikaci z produkce Ústavu, což L. Jelínek považuje za velmi nadstandartní přístup.

Rada Ústavu vzala žádost dle zákona č. 106/1999 Sb. na vědomí.

Vzhledem k tomu, že již nikdo další neměl podnět do diskuze, ukončil L. Jelínek v 16.13 hod. veřejnou část jednání a vyhlásil krátkou přestávku.

Další jednání Rady Ústavu se bude konat dne 20. března 2017 v 16.00 hodin v budově ABS v Braníku.

Za správnost:

Jan Bureš

.....
Emilie Benešová
předsedkyně Rady Ústavu pro studium totalitních režimů